

فصل خوب پیوستن

شجاعی در تازه‌ترین اثر خود بار دیگر به تجدید عهد با مخاطب نوجوان پرداخته و داستانی برای او روایت می‌کند. داستانی با عنوان «فصل خوب پیوستن» که با نگاهی به زندگی یکی از قهرمانان حادثه عاشورا نوشته شده است.

کتاب «فصل خوب پیوستن» نگاهی است موجز به زندگی مسلم ابن عوسجه از یاران امام حسین (ع) که در کوفه سعی کرد به قیام مسلم ابن عقیل کمک کند، اما به دنبال ناکامی در آن و فریب خوردن از جاسوسی به نام معقل که منجر به شهادت مسلم شد، از کوفه گریخت و خود را به کربلا و سپاه امام رساند و در نهایت در صف یاران شهید ایشان قرار گرفت.

شجاعی در این کتاب از شیوه روایی ساده‌نویسی و استناد نکردن بیش از حد به جزئیات روایت تاریخی بهره برده است، گویی برای او جان کلام و حرکت مسلم مد نظر بوده است و نه جزئیات زندگی او. همانطور که از نامی که او برای کتابش انتخاب کرده است بر می‌آید، این داستان روایتی است از اعتقاد و وفای به عهد با اهل بیت (ع) و تلاش برای یاری دادن به آنها در هر موقعیت و ساختاری از زندگی...

شانه-نشانه علی-شجاعت

قصه کتاب پیش رو داستان شان نزول یکی از سوره‌های مبارکه قرآن کریم است. سوره والعیات که از سوره‌های کوچک قرآن است. این سوره را عادیات نیز می‌نامند، زیرا خداوند در آیه اول، به آن‌ها سوگند یاد کرده و از آن‌ها سخن گفته است. سوره عادیات با توصیف جهادگران و ترسیم صحنه نبرد، به ناسپاس بودن انسان در برابر پروردگارش و بخیل بودن او به دلیل مال دوستی و دنیاپرستی‌اش اشاره می‌کند و احوال روز قیامت و چگونگی روز جزا را یادآور می‌شود. این سوره بعد از جنگ «ذات السلاسل» نازل شد و ماجرا چنین بود: در سال هشتم هجرت به پیغمبر اکرم (ص) خبر دادند که دوازده هزار سوار در سرزمین «یابس» جمع شده و با یکدیگر عهد کرده‌اند که تا پیامبر (ص) و علی (ع) را به قتل نرسانند و جماعت مسلمین را متلاشی نکنند از پای ننشینند! پیغمبر اکرم (ص) جمع کثیری از یاران خود را به سرکردگی بعضی از صحابه به سراغ آن‌ها فرستاد، ولی بعد از گفتگوهایی بدون نتیجه بازگشتند، سرانجام پیغمبر اکرم (ص)، علی (ع) را با گروه کثیری از مهاجر و انصار به نبرد آن‌ها اعزام داشت، آن‌ها به سرعت به سوی منطقه دشمن حرکت کردند و شبانه راه می‌رفتند، و صبحگاهان دشمن را در حلقه محاصره گرفتند، نخست اسلام را بر آن‌ها عرضه داشتند چون نپذیرفتند هنوز هوا تاریک بود که به آن‌ها حمله کردند و آنان را در هم شکستند، عده‌ای را کشتند و زنان و فرزندان‌شان را اسیر کردند، و اموال فراوانی به غنیمت گرفتند. سوره «والعیات» نازل شد درحالی که هنوز سربازان اسلام به مدینه باز نگشته بودند، پیغمبر خدا (ص) آن روز برای نماز صبح آمد، و این سوره را در نماز تلاوت فرمود، بعد از پایان نماز اصحاب عرض کردند: این سوره‌ای است که ما تا به حال نشنیده بودیم! فرمود: آری، علی (ع) بر دشمنان پیروز شد و جبرئیل دیشب با آوردن این سوره به من بشارت داد. چند روز بعد علی (ع) با غنائم و اسیران به مدینه وارد شد.

پدر، عشق و پسر

پدر، عشق و پسر اثری است که در آن فرازهایی از زندگی حضرت علی اکبر بن الحسین علیهما السلام به تصویر کشیده می‌شود. وقایع از زاویه‌ی اول شخص و از زبان اسب آن حضرت «عقاب» روایت می‌شود و مخاطب راوی در داستان، لیلی بنت ابی‌مرّه مادر گرامی حضرت علی اکبر (ع) است. فصول کتاب با عنوان «مجلس» نامگذاری شده و داستان متشکل از ده است که در هر مجلس، عقاب با زبانی عاطفی و دلنشین، صحنه‌ای از زندگی حضرت علی اکبر (ع) را روایت می‌کند و مجالس پایانی، به شهادت حضرتش در کربلا اختصاص دارد. گفتنی است که هر برش از زندگی حضرت که در مجالس ده‌گانه نمایانده می‌شود، در انتهای هر مجلس به گونه‌ای به واقعه‌ی کربلا مربوط و منتسب می‌شود و بدین ترتیب، تمام مجالس رنگ عاشورایی خود را حفظ می‌کند. داستان از چگونگی رسیدن عقاب به حضرت علی اکبر شروع می‌شود و مجلس دوم تصویری از ولادت آن حضرت ارائه می‌دهد. مجالس بعدی به ماجراهای پیشنهاد امان از سوی سپاه عمر سعد به حضرت، سقایت ایشان برای اهل خيام قبل از حضرت عباس، صحنه‌های پوشاندن لباس رزم و راهی کردنشان به میدان توسط امام و ... در انتهای کتاب، منابعی که نکات تاریخی از آنها استخراج و در متن داستان پرورانده شده، آمده است.

ضریح چشم‌های تو

مجموعه داستان «ضریح چشم‌های تو» شامل هفت داستان کوتاه - تالیف دهه شصت - از سید مهدی شجاعی است.

داستان‌های تالیف شده در این مجموعه را از چند منظر می‌توان آثاری شاخص و درخور اعتنا در پرونده کاری شجاعی به حساب آورد؛ که بی شک مهم‌ترینش ابداع نثری شاعرانه و حس‌انگیز و پیوندخورده با باورهای دینی نویسنده است. این ویژگی در موارد بسیاری باعث شده شجاعی در شخصیت‌پردازی داستانی خود به ایجاد یک پیوند میان انسان‌های حاضر و شهدای کربلا بیاندهد و با ترکیب ابعادی از حادثه عاشورا با مختصات امروزی روایتش، دست به خلق داستان‌هایی تأثیرگذار بزند. از سوی دیگر داستان‌های مجموعه «ضریح چشم‌های تو» را می‌توان نمونه‌ای در خور اعتنا از داستان‌پردازی غیر شعاری به تناسب زمان و جغرافیای خلق این آثار دانست. شجاعی در این داستان‌ها نشان می‌دهد که چگونه در سال‌های دهه شصت، با تأسی از فضای جامعه خویش و به دور از شعارزدگی و تنها بر مبنای باورها و آرمان‌هایش - که جزئی از حقیقت زیستی آن زمان نویسنده نیز به شمار می‌رفت - دست به خلق داستان‌هایی زده است که مهم‌ترین کارکردش بارور نمودن و قابل درک کردن مفاهیم آرمانی نویسنده، برای مخاطبان اوست.

داستان «کسی که آمدنی است» و «ضریح چشم‌های تو» و نیز «مرا به نام تو میخوانند» در این مجموعه بهترین مدعی برای اثبات این گزاره به شمار می‌روند. داستان‌هایی که شجاعی در شخصیت‌پردازی بازیگران اصلی آنها، حتی از اسامی شهدای کربلا به منظور تصویرسازی بهتر در ذهن مخاطبش بهره برده است و از سوی دیگر همگی درصدد باز آفرینی و تذکار برخی از باورهای دینی است که در باورهای جامعه با وجود حیات داشتن در آن مقطع تاریخی، باید دوباره و در قلمی داستانی یادآوری می‌شدند؛ باورهایی همچون شفاعت در هنگام مرگ، توکل، توسل و ایمانی که انسان را بریده از دنیا راهی جهاد می‌کند.

سقای آب و ادب

سقای آب و ادب، اثری است متفاوت از سید مهدی شجاعی؛ رمان و روایتی از زندگی حضرت عباس(ع)، که بعد از سال‌ها، اندک اندک جامه خلق پوشیده و در ظرف کتاب تقدیم مخاطبان شده است. رمان به یقین متفاوت است با آثاری از همین قلم، هم از حیث فرم و هم از حیث نوع نگاه محتوایی.

اثر شامل ده فصل است: عباسِ علی. عباسِ ام‌البنین. عباسِ عباس. عباسِ سکینه. عباسِ مواسات. عباسِ زینب. عباسِ ادب. عباسِ حسین. عباسِ فرشتگان. عباسِ فاطمه.

در هر فصل رفت و برگشت روایی متعدد و متنوعی دیده می‌شود و در حرکتی سیال، راویان جای به هم می‌دهند و شکست‌ها به سرعت خوانش می‌افزاید و زوایایی جدید از مفهوم را روشن می‌کند. اما آن‌چه این کتاب را از حیث محتوا با دیگر آثار شجاعی متمایز می‌کند، بیشتر در فصل عباسِ فرشتگان به چشم می‌آید. در سایر فصول نویسنده دقیق و کامل بر اساس مستندات تاریخی، به روایت زندگی حضرت عباس(ع) می‌پردازد؛ اما در فصل نهم، شجاعی شیوه‌ای جدید را پیش می‌گیرد، روایتی متفاوت با مضامینی که بیشتر استحسان اوست، مفاهیمی جدید و نگاهی نو به شخصیت حضرت عباس بن علی(ع).

قله دنیا ۲

«قله دنیا ۲» را از حیث داستانی می‌توان در زمره داستان نوجوانانه و با درون مایه دفاع مقدس تقسیم‌بندی کرد که شخصیت محوری آن نوجوانی به نام علی است که با وجود شور و اشتیاق فراوانی که برای حضور در خط مقدم نبرد از خود نشان می‌دهد، بنا بر صلاحدید فرمانده در بخش تدارکات و پشت خط باقی مانده است.

علی به دلیل اینکه حس می‌کند از سوی فرمانده کوچک و ناتوان برای حضور در صحنه نبرد به شمار می‌رود تصمیم به ترک جبهه می‌گیرد که این تصمیم در ادامه با مخالفت فرمانده مواجه شده و وی در نهایت با حضور علی در خطوط میانی نبرد موافقت می‌کند.

حضور علی در منطقه اصلی جنگ با مأموریت رساندن آذوقه و مهمات به همراه دو رزمنده دیگر شروع می‌شود. او که دائم از نادیده گرفتن خودش توسط آنها دلگیر است، بر اثر حوادثی که منجر به شهادت آن دو رزمنده می‌شود خود را در موقعیت رساندن آذوقه تنها می‌بیند و همین مساله است که او و فضای ذهنی او را در طول داستان از خامی و نوجوانی به سوی پختگی هدایت می‌کند.

مردی از جنس نور

کتاب «مردی از جنس نور» بخشی از زندگی یک مرد گمنام ولی فوق‌العاده مؤثر در تاریخ اسلام را به صورت یک فیلم‌نامه جذاب و خواندنی روایت می‌کند. این فیلم‌نامه شرح ماجرای نگهداری و حفظ کتاب اسرار آل محمد (ص) توسط سلیم بن قیس و تعقیب و گریزهایش با بنی‌امیه و در زمان حجاج بن یوسف است. کتابی آن‌قدر مهم در تاریخ تشیع که امام صادق علیه‌السلام خواندن آن را به همه شیعیان توصیه کرده‌اند. سیدمهدی شجاعی به شدت شیعی است. مروری بر آثار او موید این ادعاست. جاودانه «کشتی پهلو گرفته»، ترجمه ادبی ادعیه مشهور شیعه (دعای کمیل، مناجات شعبانیه، دعای عرفه، زیارت جامعه و...) آئین زندگی، از دیار حبیب، آفتاب در حجاب، متقین، «پدر، عشق، پسر»، خدا کند تو بیایی و آثار دیگر. شجاعی بالغ بر یکصد اثر چاپ شده دارد که البته رقم غبطه برانگیزی است و حداقل نیمی از آن‌ها شیعی است. دو اثر اخیر او یعنی کرشمه خسروانی و مردی از جنس نور نیز ادامه همان راهند.

از دیار حبیب

از دیار حبیب، رمانی است کوتاه که گوشه هایی از زندگی حبیب بن مظاهر یار سالخورده ی حضرت سیدالشهدا(ع) را به تصویر می کشد؛ البته قسمت اعظم آن، به شهادت حبیب در کربلا اختصاص دارد و وصف عشق و شیدایی او به امام زمانش. داستان از زاویه دید دانای کل روایت می شود و به ده بخش تقسیم شده است. داستان از جایی آغاز می شود که حبیب بن مظاهر و میثم تمار در ملاقاتی، مقابل چشم عده ای از مردم، هر یک از عاقبت کار آن دیگری و چگونگی شهادتش خبر می دهند و از هم جدا می شوند و ... در این کتاب می خوانیم: جان در قفس تن حبیب، بی تابی می کند. حبیب، به حال خود نیست. انگار رخت پیری را کنده است، در چشمه ی عشق، وضوی ارادت گرفته است و یکباره جوان شده است. جوانی که خویش را به تمامی از یاد برده است و لجام دل به دست عشق سپرده است. هیچ کس حبیب را تا کنون به این حال ندیده است، گاهی آن می کشد، گاهی نگاهی به خیام حرم می اندازد، گاهی به افق چشم می دوزد، گاهی خود را در نگاه معشوق گم می کند، گاهی می گرید و گاهی می خندد.

کشتی پهلو گرفته

کشتی پهلو گرفته، پرفروش‌ترین اثر سید مهدی شجاعی و هم‌چنین پرتیراژترین کتاب ادبیات داستانی ایران - طبق آمار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بیش از ششصد هزار - ، ضمن مروری بر نقاط عطف حیات حضرت فاطمه ی زهرا(س)، روایت مصائب زندگی ایشان از زبان اطرافیان‌شان و نیز شخص خودشان است. در واقع می‌توان گفت این کتاب مرثیه‌ای است منشور از زبان و دل صاحبان عزای فاطمی. کتاب از ۱۴ فصل تشکیل یافته و راوی اول شخص در هر کدام از فصول، یکی از وابستگان حضرت فاطمه (س) هستند؛ فصل اول حضرت رسول، فصل دوم حضرت خدیجه (س)، فصل سوم خود حضرت زهرا (س)، فصل چهارم حضرت امیرالمؤمنین علی(ع)، فصل پنجم امام حسن (ع)، فصل ششم امام حسین (ع)، فصل هفتم مجدداً حضرت زهرا (س)، فصل هشتم حضرت زینب (س)، فصل نهم فضّه، فصل دهم حضرت ام‌کلثوم (س)، فصل یازدهم اسماء، فصل دوازدهم برای بار سوم حضرت فاطمه (س)، فصل سیزدهم مجدداً حضرت امیر (ع) و فصل چهارم از زبان آسمان روایت می‌شود...

قله دنیا ۱

قله‌ی دنیا (۱) حکایت عشق و شوریدگی دو دل‌باخته‌ی خردسال با نام علی و حمید است که شور جبهه دارند و در سوز حضور می‌گدازند ولی عاشقی‌شان به اقتضای سن و سالشان رنگ کودکی دارد و در دام اغراق و تصنع گرفتار نیامده است. کودک‌اند اما فهمیده و مرد. ولی نگارندگان این فیلم‌نامه برخلاف بسیاری نمونه‌های مشابه، مردانگی و شعور را با فرزاندگی و شعار اشتباه نگرفته‌اند. قرار نیست کودکی که می‌فهمد عالم و اندیشمند هم باشد. قله‌ی دنیا (۱) بیش از هر چیز داستان است و بر قصه‌گویی وفادار مانده است. اگر پیامی دارد این پیام را سیر کلی داستان به مخاطب عرضه می‌کند نه شخصیت‌ها و دیالوگ‌هایشان یا از آن بدتر نویسنده‌ای که نتوانسته حضور خود را در قصه پنهان نماید دنیای بزرگ‌مردان کوچک داستان «قله‌ی دنیا (۱)» جهانی دور از این جهان ماست. به عقبا نزدیک‌تر است تا دنیا ولی در عین حال واقعی است. قله‌ی این دنیای آسمانی، رهیدن از تعلق به همه‌ی آن را نمی‌دهد. جبهه برای چیزی است که تعقل در معاش اجازه‌ی رها شدن از آن این کودکان آزاده، قله‌ای است که جز با همت عاشقانه نیل به فتح آن ممکن نیست. حتی عشق هم کفایت نمی‌کند. باید برگزیده بود. دست کم در قسمت اول این داستان از میان این دو دوست صمیمی (علی و حمید) تنها علی موفق به فتح قله می‌شود و دل‌باختگی حمید در نهایت تنها به از خودگذشتگی‌اش برای صعود علی منجر می‌شود و از این فراتر نمی‌رود. نکته‌ی جالب توجه در فیلم‌نامه، نقص جسمی حمید است و این که اگر هم می‌توانست با علی همراه شود معلوم نبود در جبهه تأثیر بیشتری از بودن در کنار پدرتنهای خودش و مادر تنهای علی داشته باشد...